

TRIBUNA

ABONAMENTUL
 pe un an . . . 24 Cor.
 pe un semestru . . . 12 "
 pe o lună . . . 2 "
 Num. de Duminecă
 pe un an . . . 4 Cor.
 Pentru România și
 America . . . 10 Cor.
 Num. de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 un 40 franc.

REDACȚIA
 și ADMINISTRAȚIA
 Deak Ferencz-utca 20.
 INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Multumite publice și Loc de
 achisă costă fiecare ștr 20 H.
 Manuscrispe nu se în-
 polază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Un boier de viță veche.

„O faptă, odată simplă, firească, azi produce mirare și atâta zgomot. Ce au devenit urmașii oamenilor cari și-au jertfit averile pentru binele moșiei? Țăranul de o parte, Parisul și Monte-Carlo de alta, ar putea numai spune. Mulțămesc pentru onoarea.

Vasile Stroescu.

mântene ce le stăpâneau, ci numai de administratorii vremelnici ale acestora.

Nu pentru desfătarea și îmbuibarea lor și ai urmașilor lor se străduiau ei a păstra și a spori bunurile pământene, ci pentru lauda lui Dumnezeu, pentru alinarea durerilor, pentru săturarea săracilor cu hrana trupească și sufletească. Toată țara românească este plină de urmele acestui vechi spirit boieresc, pretutindeni se ridică până în ziua de astăzi și pentru multe veacuri înainte monumentele lor neperitoare.

Nu sânt monumente, ca în timpurile noastre, adică figura tăiată în marmoră sau turnată în bronz, un fel de oglindă deșartă așezată pe piețele publice, ci sânt așezăminte religioase, umanitare și culturale. Nu numele, nici figura binefăcătorului se pune în față, ci fapta. Numele și figura se ascundeau în sufletele acelorora, care în decurs de veacuri s'au făcut părtași de binefacerile instituțiilor create de dânsii, și cari se vor mai împărtăși pentru veac veacilor.

gula pe care timpurile noastre cu tendințele sale egoiste și materialiste, par să ar fi șters-o cu totul. Vasile Stroescu ne-a dat o dovadă, că ea nu s'a suns, ci trăiește înainte, deși numai în exemplare solitare și rare. În fapta mecenatului român găsim toate semnele caracteristice ale boierului de viță veche. (Simțământul religios și al umanității, iubirea de neam, bogăția darului combinat cu modestia dăruitorului. Nici nu prea știm bine cine este adică acest

Vasile Stroescu. Din fundul unei văi alpine departe de pământul românesc ne vine jertfa, însoțită de o mică scrisorică, în care pentru persoana dăruitorului nimic nu se cere, nici chiar atâta ca numele său să fie legat de acest dar bogat pentru progresul și cultura unor odrasle a neamului său. Nou este la acest boier de viță veche că și-a îndreptat privirile sale peste hotarele țării românești. Despărțit și el cu moșia strămoșească de țara sa mamă, el a văzut că bălălia cea mai aprinsă se dă astăzi în rîndurile dintăi ale frontului spre apus al românilor. Aici este astăzi primejdia mai mare, aici trebuie ajutorul mai grabnic. Și credem că Vasile Stroescu a apreciat bine situațiunea neamului său și nimeni nu se va găsi care n'ar aproba fapta sa și în ceea ce privește orientarea sa.

Și alți boieri de viță veche s'au gândit la frații lor de peste munti, dar brațul lor nu ajungea decât până în localități din apropierea frontierei și darurile lor

primul dintre boierii de viță veche a se putea ureca mai sus decât nivelul bisinesesc. El a considerat școala drept principalul factor al înălțării neamului românesc, o idee care și printre români din regatul ungar este generalizată și care a aflat o întrupare prin modul cum a fost capitalizată de statul român renta asigurată de domnii români — bisericeii sfântului Nicolae din Brașov. Boierul român ortodox a ținut vrednică de sprijinul său și școala

Sonet.

Pridvorul casei unde cresc zorele
 Și unde seara 'mpart miresele crinii,
 Mi-adăpostea, în liniștea grădinii,
 Intregă, taina visurilor mele.
 Se deslușeau contururi, forme, linii;
 Și chipul drag, în nopțile acele,
 Îmi sta în minte luminat de stele.
 Și visul meu, nu mi-l știau străinii.
 Pustii sânt azi grădina și pridvorul,
 Și porțile închise cu zăvorul;
 Pe scara veche, nimeni nu coboară.
 Dar chipul drag din vremuri depărtate,
 Și azi, în clipe de singurătate,
 Îmi stă în minte — ca și odinioară.

M. Paleologu.

Viața literară.

O faptă a editorilor. — Cine sânt editorii noștri? — Reclama. — Contracte și învoielii. — Un proces cu »Minerva«.

De II. Chendi.

Pe cât de mare este, toamna, interesul pentru mișcarea literară, pe atât de puțină atenție se acordă acestei mișcări, îndată ce amenință căldurile de vară. Toamna se anunță de obicei cu reviste nouă; se alcătuiesc grupări de tot felul; se fac făgăduințe și se pun în vânzare cărți cu duimul. Intre scriitorii și editorii sânt atunci relații mai dulci și o deplină înțelegere asupra celor materiale. Cum încetează însă prea frumoasa lună a lui Mai, armonia aceasta slăbește de tot; revistele dispar sau își amână apariția; editorii se ascund prin becurile atelierelor, de teama manuscriselor; și cărțile nouă apar tot mai rar.

Anomalia aceasta, evident, se datorește în mare parte unei apucături a editorilor. În piața literară ei au introdus cu încetul un sezon de vară, de liniște, de neactivitate, ca și când nevoia de a citi ar putea fi suprimată pentru câteva luni. Și uitând să limiteze pilda caselor de editură din străinătate, cari pentru cititorii de vară și iu să furnizeze o anumită literatură, mai recreatoare, ai noștri preferă să înceteze cu totul lucrările literare și să-și amâne pofta de citit pentru mai târziu. Iar pricina este un spirit absurd de economie, o râvnă prea mare de câștig și o nesocotire a datoriei editorilor către public și scriitorii.

Este și greu a te înțelege cu editorii noștri asupra literaturii și a modului cum ar putea

dânșii să intervină în mișcarea literară, fiindcă în genere ei intervin numai cu capitalul și nu cu pătrunderea cuvenită, numai cu instinctul și nu cu competența specialistului în materie literară. Critici ei nu citesc, cărțile și mai puțin. Și cum informatorii lor sânt și ei oameni cu veleități și patimi, sau ignoranți ca Dauș și ca alții neapărat că li-se întâmplă adese-ori să greșască. Cum să nu greșască de pildă un Alcalay, bunul și prea fericitul evreu, pentru care o înțelegere literară este o afacere bănească pur și simplu, iar un manuscris un fel de terra incognita? Ce poate să-l doară pe dânsul de rezultatele culturale ale bibliotecelor editate și ce interes poate să aibă pentru urmărirea unor anumite idei în publicațiunile tipărite? Ce-i pasă de pildă lui Socac, dacă Mihalache bate câmpii în prefețele broșurilor, destinate să ajungă în mâinile mulțimei? Ce-i doare pe Filip, dacă înțepirile politice și organele zilnice fără rost și fără culoare ale Institutului »Minerva« fac să se neglijeze edițiile literare, cari până aci au constituit temelul principal și meritul exclusiv al acestui editor? Și iată astfel, din pricina lor, o grămadă de stagnări sau precipitări, un material enorm, tipărit în serie, dar fără cernere și fără sistem.

Bine — va zice cetitorul — dar cum se face că, cu toate astea, editorii fac treboare bune, cărțile se vând mai bine ca ori când, și cele bune și cele rele, clăie-grămadă? Cum se întâmplă, că nu ni se mai dă să celim vești despre falimentele editorilor români, cum au fost de pildă cazurile cu librării Müller din București și Șaraga din Iași, amândoi începătorii buni pentru lucrarea de popularizare a operelor românești.

română ocrotită de biserică, care s'a deslipit de mama ei și s'a pus supt aripele Papei dela Roma.

Poate că la București nu toate cercurile sociale vor lăuda deopotrivă aceasta faptă, însă din punct de vedere național ea este neexcepționabilă, căci toți sântem români de ori ce confesiune am fi, și pe amândouă bisericile noastre se razimă naționalitatea noastră.

Salutăm cu vie satisfacție reînvierea tipului boierului de viță veche, și ne bucurăm când îl vedem deschizând nouă drumuri pentru tovarășii și urmașii, ce-i va avea. Vasile Stroescu întrupează în sine un tip nou de boier; rădăcinile sânt cele vechi dar modul de a se manifesta este nou, mai larg, mai cuprinzător decât în trecut.

Nu dorim decât, ca și acest nou și modern tip al boierilor de viță veche să devină tot atât de bine meritat pentru neamul românesc, precum sânt generațiunile trecute și bătrâne ale lor.

Simpatia rușilor pentru români. Am anunțat la timpul său, că delegația ofițerilor români, cari au plecat în Rusia spre a întoarce vizita făcută astătoamnă de ofițerii ruși supt conducerea generalului Kanbars, a fost primită cu multă însuflețire la Odesa. Ziarele rusești au scris cu entuziasm despre ofițerii români, cari fac parte din brava armată, care a dovedit la 1877 că știe să lupte și știe să moară pentru neamul țării și. Telegrama de majoritate slavă în țara noastră.

De aceea se presupune cu toată siguranță că după întoarcerea preliminarului bugetar...

...nești vor fi definitiv re...

...supt vizita ofițerilor români:

»Populația rusească a primit cu multă dragoste pe scumpulii oaspeți, trimiși de o țară atât de strâns legată de a noastră, legată printr-o prietenie tradițională și istorică, și cimentată în decursul luptelor pentru desrobirea popoarelor creștine din Balcani. Frăția de arme dintre România și Rusia s'a întărit și mai mult cu ocazia ultimului război din 1877. Reprezentanții mai în etate ai armatei române, cari sânt oaspeții noștri de acum, au fost de orași în războiul din 1877 cu următoarele ordine rusești: generalul Wartiade cu or-

dinul Sf. Ana, rangul I., iar amiralul Mungescu cu ordinul Sf. Vladimir, cu cordon și spadă.

Ziarele din Petersburg au de asemenea cuvinte pline de admirație la adresa poporului românesc și a armatei române. La Odesa s'a făcut ofițerilor români o primire în adevăr triumfală. Dările de seamă publicate de ziare fac să tresară de mândrie sufletul nostru. Citești aceste dări de seamă și nu poți să nu faci o comparație între ce se petrece acolo, în Rusia putem că de care tremură toate popoarele pământului, și ce se petrece în biata noastră Ungarie. Acolo se sărbătoresc virtuțile poporului românesc în timp ce în Ungaria aceste virtuți sânt luate drept păcate. Acolo ofițerii români sânt întâmpinați cu urale. În Ungaria se proclamă starea de asediu acolo unde românul vrea să-și arate virtuțile sale celătenești. Cam mare deosebire. Dar nu putem să nu tresărim de mândrie, când vedem că dacă cei mici și slabi, cei amenințați ca și noi se transformă în stăpâni ridicoli — sânt alți cari știu cine sântem și ce putem.

»Lupta« și d. I. Slavici. Citim în »Lupta« din Budapesta: »D. Slavici tace nu numai față de acuzațiile »Tribunii«, că d-sa ar avea de gând să se puie la dispoziția d-lui Mangra pentru a scoate un ziar, și nu numai față de acuzațiile d-lui Dr. Ștefan C. Pop să d-sa d. Slavici, ar face cauză comună cu Mangra, — ci și față de noi, cari îl invitam la 2 Iunie să respingă aceste acuzații, fie și din considerație față de noi, pentru a ne descurca, după ce avusem naivitatea de a sări să-l apărăm, cînd d-sa, n'avea nici un zor să se apere.

D. Slavici tace. Iar noi ni-am tras concluziile și probabil și le va fi tras și d. Slavici pentru d-sa și de aceea tace.

În consecință, colaborarea d-lui Ioan Slavici la ziarul nostru a încetat cu ziua de astăzi; fiindcă nu putem să facem cauză comună cu un om care nu șine să se clarifice în fața unor acuze ca și acele, cari i-s-au adus d-sale.

Lupta dela Chișineu.

— Duplicitatea administrației. —

După d. Dr. Ștefan C. Pop, a intervenit la guvern și d. Dr. Teodor Mihali, președintele clubului parlamentar al naționalităților, stăruiind să se curme volnicile și ilegalitățile ce se săvârșesc zi de zi în cercul electoral al Chișinului, unde mâine, Joi, va avea loc balotajul între candidatul național

d. Octavian Goga și guvernământul tele Wenkheim. Secretarul general al Ministerului de interne Jakabffy imita pe d-lui Mihali că va lua măsuri urgente pentru curmarea abuzurilor ce i-te-a cunostință și va trage în cercetare nară pe funcționarii abuzivi.

Câtă credință merită promisiunile face guvernul se învederează în Chișineului.

Intreg cercul cu toți alegătorii și gătorii lui sânt la discreția jandarmilor, cari — fără îndoială — unor instrucții secrete — disconșează pozițiile superiorilor lor, aduse în nostru și nu permit nici unul alegătorului nostru să-și părăsească și să comunice, fie chiar cu cel mai plat vecin al său.

De sus s'a dat lozincă: Wenkheim trebuie ales și administrația va să execute acest ordin cu prețul unei vărsări de sânge. Aceste s'au adus azi la cunoștința vicșpanului nostru, care a spus că va lua măsurile necesare.

Oricare va fi sfârșitul luptei de Alegători români, țineți minte!

Iată ce ni-se comunică din Chișineu.

Fruntașii români veniți din alte colțuri ca să sprijinească candidatura d-lui Goga să leze din Chișineu. De Jola trecută oamenii din comune, deși au certificate de toare, nu sânt îngăduși să comunice cu consăteul și lor. Părintele Pantof din Chișand, care voia să cerceteze un credincios a fost arestat în propria sa comună de dandri, supt pretextul ridicol că »agitate« la casa comună pentru a se »legitima».

Casele preoților și învățătorilor din toate munele cercului sânt păzite de jandarmi. Nu poate să intre nimeni, nici el nu se poate la nimeni.

Luni, d. Dr. Iustin Marșlev, avocat care fusese la pretore ca să i libereze pe seama oamenilor d-lui Goga, voia să i

Cauzele vor fi, ele mai multe. Desigur și zgomotul cel mult desfășurat în ultimul timp în jurul vieții literare, va fi stârnit interesul pentru cărțile variate ale noilor editori. Sânt însă convins că la împrăștierea tuturor cărților — aflați, că anecdotele lui Speranță, aceste ineptii rimate, se vând tot atât de bine ca și volumul cel mai ales de nuvele al celui mai ilustru prozator de astăzi — a contribuit în primul rând reclama formidabilă, cu noul ei sistem, ce s'a introdus: prin ziare și reviste, prin afișe și foi volante, prin anunțuri de cataloage, prin baloane și automobile, în mod gratuit sau cu plată.

A apărut de curînd, la Leipzig, o carte mai mare asupra reclamei. De nicăiri nu se poate vedea mai bine efectul scandalos și seducător al reclamei în literatură, ca acolo. Se arată ce rol sugestiv are reclama asupra mulțimei, ce ușor este să seduci aceasta mulțime, s-o abată dela o judecată logică prin repeșirea acelorasi afirmații, prin readucerea continuă a subiectului lăudat în memoria cititorilor. O teroare socială este reclama prin forța ei de a sili mulțimea să adopte anumite idei, sau feluri de a gândi și de a proceda al editorilor.

La acest enorm serviciu al reclamei se pare că s'a gândit și un editor bucureștian, când îmi spune mai zilele trecute: »Eu vând tot ce tipă-

resc și rele și bune, vând pe Scrob ca și pe Eminescu, pe Nedea Popescu ca și pe Sadoveanu și de-aș tipări un simplu gunoș, îl voi vinde și pe acela. Neapărat, gunoșul era să fie manuscrisul unui tânăr și talentat prieten, pe care îl recomandam...

Mai putem vorbi însă și de-un alt sistem de îmbogățire al editorilor noștri și de-o răspândire mai lesnicioasă a cărților. Deoarece raporturile dintre scriitori și editori nu sânt fixate încă, iar onorariile și talentele variază mereu, fără să se poată stabili norme certe asupra lor, e natural ca editorii să profite de înexperiența celor tineri și săraci și să fie mai îngăduitori numai cu reputațiile mai vechi... și prea adese ori mai usurpate. Dela cel mai mulți manuscrisele originale și cele traduse se lau cu un preț ridicol și fără multe formalități în scris. Editorul se face stăpân pe material și în loc de-a se mărgini la o singură ediție și a răsplăti pe autor la flecare altă ediție, îl achită pentru totdeauna cu un bagatel. Pentru un volumaș din Ibsen de pildă, tradus temeinic și pe o întindere de cel puțin 120 de pagini, își achită suma de lei una sută, iar editorul tipărește dintr'odată o ediție de cel puțin cincî mil de exemplare, pe cari le repetă de căleori cărțulia e complet vândută.

Un conflict recent, prevenit din aceste șubrede

Invoilei cu editorii, l-a avut și d-na Sădejde cu tipografia »Minerva«. Conflict ca naștere de un proces de presă. Traducătorul o broșură a unui scriitor francez, a lăsat manuscrisul editorului, care l-a primit și l-a dat la tip. Și ducându-se să încaseze obligația soară, îl s'a răspuns că onorariul acesta nu poate achita, până ce nu va aduce dovada autorului francez, că acela a cedat — fie în bani, fie în mod benevol — dreptul de traducere pentru traducătoarea română. Căci sântem și noi în legături de reciprocitate cu țara noastră și nu se mai pot publica traduceri din opere fără a se achita mai întâi taxele de autor. Nădejde, dacă editorul român îi pune în vedere să și p'atlasce mai întâi taxele către »Societatea oamenilor de litere« din Paris!

Socot că bine a procedat d-na Nădejde să facă un apel la justiție și cerând acesteia să stabilească un punct de plecare. Căci, din punct de vedere s'ar putea întâmpla, ca propunând o traducere spre publicare, acesta, după ce șiște din onorariul injurios mai întâi taxa pentru torul străin, să te mai scoată și dator pentru ducerea ta.

FABRICA DE OBLUANE VALUSINE DE ESSLINGEN CONTRA KAZELOR SOLAR SI STORURI RONA BERNÓ BUDAPEST TELEFON 23-85 IZABELLA UTZA 47. TELEFON 23-45.

comuna Socodor ca să împartă aceste certificate. În marginea satului însă l-au întâmpinat jandarmii și l-au oprit să intre, amenințându-l că vor face uz de arme, dacă va încerca să se coboare din căruță. În comuna Giula-Vârșand, d. Marșieu, însoțit de d. învățător Teodor Leucuța din Pil, a voit să meargă la d. părinte Pantos, pentru a-i da câteva certificate. Nici n'au putut să intre în casa d-lui părinte, unde de altminteri nu erau nimeni, ci au fost amândoi arestați de jandarmi și duși la casa comunală. Dlul Marșieu nu s'a dat voie nici măcar să-și ducă un nepotel de 2 ani până la doctor. La casa comunală s'au găsit și au fost puși în libertate, dar siliți să plătească numai decăt comuna.

Duplicitatea administrației.

Pentru a-și justifica procedurile ilegale și barbare, jandarmii declară că au ordin să nu respecte decât certificatele iscălite de vicișpan. Comandantul jandarmeriei și președintele alegerii respectă certificatele liberate de pretori, supt pretext că vicișpanul a liberat d-lui Goga 50 de certificate și numai aceste sânt valabile.

Acasă, Miercuri, s'a prezentat la vicișpanul comitatului o delegație compusă din d-nii Dr. I. Marșieu, părintele Pantos de la Vârșand și învățătorul Leucuța din Pil și l-au adus la cunoștință cererile de sus. D. vicișpan le a răspuns că liberat și nu va libera nici un certificat, încă numai pretorii au acest drept.

D. Dr. Iustin Marșieu, indignat de atitudinea d-lui vicișpan, a cerut cu energie să ia măsuri telegrafice pentru încetarea acestui terroare. A cerut de la vicișpan să permită ca oamenii d-lui Goga să meargă, supt paza jandarmeriei, în comunele românești pentru a angaja pe seama alegătorilor și a se înțelege cu vicișpanul despre ora și locul plecării.

Dl Marșieu a declarat că se învoiesc ca dacă vicișpanul ar încerca să corteșiască să fie numai decăt arestat și legat în fiară. În acelaș timp i-a spus la cunoștință că în cercul Chișineului se pregătește o vărsare de sânge și-l face responsabil pe vicișpan pentru cele ce se vor petrece în Chișineu. Dl vicișpan a promis în prezența notarului și a celorlalți doi delegați că va da imediat ordinele telegrafice cerute.

Planul candidatului guvernamental.

În oficinele de imoralitate ale grofului Wenckheim a fost urzit următorul plan diavolesc: La urnă se vor înfățișa întâi comunele ungurești cu alegătorii lui Wenckheim, și numai apoi comunele românești, cu alegătorii d-lui Goga: Sinitea, Chereul, Vârșandul, Nădabul, Zărândul, Sintea Cintei-mari. Cu alegătorii lui Wenckheim se întârzie alegerea până noaptea, când apoi tabăra noastră să fie risipită cu orice mijloc. Se știe că nici un paspartiu nu se va da pentru oamenii noștri de încredere.

Marți dimineața a plecat la Szaparliget 40 de căruțe ca să aducă pe alegătorii lui Wenckheim.

Cauzele înfrângerii.

Sub acest titlu »Telegraful român« publică în numărul său din urmă la loc de frunte un articol, în care se ocupă cu partea de răspundere a conducătorilor noștri în înfrângerile ce am suferit.

»Telegraful« constată, ceiace am spus și noi, că conducerea partidului a săvârșit grave greșeli și concludă că cu o așa conducere nici nu se putea ajunge decăt la — dezastru.

Trebuie să declarăm cu adânc regret că ne solidarizăm cu părerile »Telegrafului Român«. Da, așa este, cu o conducere ca și cea pe care am avut-o, nu se pot închipui decăt armate bătute. O știm cu toți, cât de demoralizați am intrat noi în aceste lupte electorale.

Și dacă totuși s'a produs însuflețirea pe care am văzut-o, ia mărturisește într'adevăr și mai aspru și muștrător împotriva conducătorilor, cari cu aceste mase ar putea face minuni, dacă ar sta la înălțimea chemării lor.

Dar nu au stat. Dimpotrivă s-au coborât mult supt nivelul acestor mase. Înainte de alegeri nimeni nu mai știa, cine e capul, cine conduce? Se luau dispoziții cari se animau una pe alta, căci patru-cinci înși, toți cu aere de conducători, diriguiau lucrurile. Hotărârile conferinței? Acestea s'au explicat comitat de comitat, chiar cere de cere altfel. După cum cereau interesele. Pe alocuri s'a pierdut vremea prin antisambrazii vicișpanilor și ale... mandatele era lucru de căpetenie, dar când s'au văzut păcăliți s'a alergat în pripă la organizarea luptei. Alegătorii și-au știut face și așa datoria. Meritul este însă numai a lor. În Arad, de pildă. Aici s'a pornit lupta supt aele mai frumoase auspicii. Au venit însă ingerințe păcătoase din afară ca să turbure armonia și să ne spargă rândurile. Tot conducători, mă rog, șefi chemați să conducă destinele unui neam. Și comitatul acesta, unde ei puteau să vie cel mult ca să învețe, a trebuit să tolereze aceste ingerințe, să sufere chiar să fie insultat pentru a opri izbucnirea unui scandal tocmai în fața alegerilor. Dar, ne întrebăm, se poate conduce în felul acesta un partid?

Despre astea însă vom mai vorbi. Lăsa-mă de o amdată să-și spună alții părerile. Iată ce zice »Telegraful«:

...S'au făcut greșeli peste greșeli în conducerea partidului național român. Nu noi o spunem, ci au spus o alte fo' naționale, că dela clubul parlamentar român nu au primit niciodată vre-o informațiune despre planurile și intențiunile sale, și astfel presa nicică d nu a fost orientată asupra politicii conducătorilor și nu putea să iee o atitudine unitară. (Probabil, pentru că nici conducătorii nu erau nic'odată un' tari). Astfel apoi ziariele naționaliste se suspicionau unele pe altele: »Tribuna« făcea reproșuri »Drapelului«, că directorul său ar fi antișambrat pe la ministri, »Drapelul« se pusese la pândă ca să prindă pe cei dela »Tribuna« cu ocaua mică, iar »Lupta« improșca

și improșcă mereu în toate părțile, probabil pentru ca să facă — închiegarea rândurilor!...

... Candidările apoi pe unele locuri au fost foarte nepotrivite, și așa s'au făcut de fără sistem, că în unele cercuri cu minorități românești s'au pus candidați, în alte cercuri cu majorități, nu. Pe unele locuri s'au legat pacturi, cari iar s'au stricat, pe alte locuri s'au luat alte angajamente, cari nu s'au respectat. Cu un cuvânt, s'a lucrat fără plan de luptă, cu toate că vreme au avut destulă conducătorii pentru a-și compune un plan bine chibzuit.

La noi alegerile sânt curate războaie; și cine intră în ele fără plan strategic bine alcătuit, nu caștigă, ci perde luptele. fie armata oricât de bravă, mulțimea oricât de însuflețită pentru cauza pe care o reprezintă fruntașii ei, căci e lucru cunoscut, că nu armatele, ci comandanții perd totdeauna luptele, chiar și pe câmpul de războiu.

Iată de ce am spus deci și spunem de nou, că nu e bine să se cotozeze forice nehemat în fruntea treburilor și să iee rolul de conducător al neamului, fiindcă dela un conducător al mulțimilor românești se cere ceva mai mult decăt aceea, de a le putea ținea vorbiri frumoase, cari le îndoișează și le însuflețesc, și decăt aceea, de a arunca cu noroi asupra altora: căci se cere darul de a putea prinde situația din toate părțile ei și bune și rele, ca apoi amănunțit să se ocupe de fiecare parte a lucrurilor, să poată fi croită linia de demarcație a intereselor și a simțurilor. O, cum s'ar putea face asta!

Chestiunea universităților din Austria.

Atât opinia publică, cât și cercurile parlamentare din Austria sânt preocupate acum de chestia veche și totuși recentă a universităților.

Săptămânile trecute au manifestat studenții italieni din Viena pentru înființarea unei facultăți italienești la Triest, cât și pentru recunoașterea ipsofacto a studiilor terminate la vre-o universitate din Italia.

Drept răspuns la această manifestație, au demonstrat studenții germani liberali, protestând contra ridicării unei facultăți italienești, ca neîntemeiată nici după numărul populației italiene din Austria, nici după prestațiile financiare pentru stat. Așa e situația la Viena. E de mirat de altcum, că sosirea primăverii și a vremilor mai călduroase n'a readus ciocnirile anuale obișnuite între studenții germani și italieni, cu balustrada dărîmată și capetele sparte. Balustrada de altcum au întărit-o cei în drept cu niște traverse de fier, spre a scuti-o de o nouă dărîmare. — De altă parte la universitatea din Lemberg se petrec cam aceleaș scene. An de an de-arîndul se repetă bătăliile și tumulturile scandaloase între studenții poloni și ruteni.

Cum la Viena germanii nu vor să piardă așa ușor terenul de supt picioare, așa și polonii, cari domnesc azi la univerzitatea din Lemberg vor să se mențină și pe viitor contra atacurilor tot mai

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta

pentru că dela **Székely și Réti** fabricanți de mobile în Marosvásárhely, se capătă garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și constă din: 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de **360 coroane**. Tot aceeași cu toalete în 3 părți **400 coroane**.

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmelii separate, în oricare parte a Ardealului improvință la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mostre și servim cu prospecte și cu desemne. — Să fim atenți la firma!

vehemente ale rutenilor, cari cer o universitate ruteană deosebită sau cel puțin o egală recunoaștere a elementului rutean pe lângă cel polon. Aceste tulburări studențești își au răsunetul lor în parlament, când vre-un deputat rutean sau italian îl interpelează pe ministrul de culte pentru înlăturarea nedreptăților sau de altă parte, vreun deputat german sau polon se plânge ministrului de vătămarea drepturilor vechi ale germanilor sau polonilor. Urmează totdeauna răspunsul stereotip nehotărât al ministrului de culte și chestia rămâne și pe mai departe deschisă. Sau când e vorba de votarea preliminarului bugetar, oratorii partidelor, cari să cred neîndreptățite în chestia universităților, italieni, ruteni și slovaci, amenință guvernul cu nevotarea creditului necesar și trecerea *Uniunii latine* în opoziție, dacă guvernul nu le împlinește cerințele culturale.

Până acum chestia universitară a rămas restrânsă într'un cerc mai mic, însă de un timp încoace și opinia publică mai largă — și asta din cauze politice — începe a se interesa de rezolvirea unei chestii culturale așa de importante. Cum se poate deduce din declarațiile partidelor, ale germanilor liberali și creștinii sociali, corifeii acestor partide germane sânt învoiați a concede Italianilor justele lor dorințe, cu atât mai mult, cu cât și constelația parlamentară o recere aceasta rezolvare favorabilă Italianilor. Și adică majoritatea parlamentară e alcătuită de partidele germane, de poloni și de uniunea latină iar opoziția din cehi, slovaci, ruteni și socialiști. În neconsiderarea cererilor rutenilor și slovacilor trecută în opoziție, în parlamentul austriac. De aceea se presupune cu tot dreptul, că după votarea preliminarului bugetar și chestia facultății Italianești vor fi definitiv rezolvată. Polonii aparținătorii asemenea majorității încă și ajung scopul stabilindu-se caracterul polon al universității din Lemberg pentru totdeauna nu prin lege, ci prin decret imperial. Rutenii încă vor fi îmblânziți cu vre-o câteva catedre noi. Toate naționalitățile se îngrijesc de promovarea intereselor naționale, numai românii (bucoveni) dorm. Chestia catedrei de istoria popoarelor răsăritene cu limba de propunere românească pare a fi adormit și ea.

Situația politică.

Interesul lumii politice e concentrat azi asupra seriei de balotaje ce s'a deschis la Aradul-Nou și Mezöcsát. Partidul guvernamental și-a sporit cu ziua de azi mandatele cu două, smulse cu aceleași mârșave mijloace de corupție și teroare ca și mandatele-i de până aici, căci guvernul, în ciuda fiorilor de groază ce-a stârnit în Europa întreagă prin campania-i vandalică din 1 și 2 Iunie, s'idează sardonice orice principii de moralitate politică și în orgoliul său fără margini voiește chiar să bată un nou record de criminalitate politică în »istoria modernă« a Ungariei. Și poate e bine așa, căci imoralitatea excesivă provoacă cu atât mai de grabă retorsiunea legilor morale.

Azi după amiază a avut loc în Budapesta un consiliu de miniștri și s'a fixat definitiv textul mesajului regal, prin care se va inaugura noul parlament macabru al Ungariei.

Audiența contelui Khuen.

Primul ministru va pleca mâine dimineața la Viena, ca să prezinte monarhului textul mesajului de inaugurare al camerii și ca să-l raporteze despre starea spiritelor în lumea politică.

Revizuirea legii militare.

În palatul ministerului honvezimel s'a întrunit azi o anchetă a factorilor competenți pentru a începe lucrările de revizuire a legii militare. Ancheta se compune din delegații celor două guvernuri și din delegații ministerului de război, al ministerului Landwer-ului austriac și al ministerului de honvezi. Se prevestește introducerea serviciului militar de 2 ani, precum și reforma procedurii penale militare, în complexul multor altor reforme. Aceste reforme vor rezulta poveri noi asupra Ungariei.

Balotajele de azi.

În *Aradul-Nou*: Retrăgându-se guvernamentalul șvab Kraushaar, a fost proclamat cu unanimitate celalalt guvernamental: Philipp János.

Din *Mezöcsát* se anunță: Șansele justhiztului Kubik Gyula sânt mari, cu toate astea învingerea guvernamentalului pare probabilă, după ce organele administrative îl »sprijinesc« din răspuneri.

Mandatul dela Ugra.

În curînd se va porni din nou campania electorală în cercul Ugrei, unde a fost ales contele Tisza, care fiind ales și la Arad va renunța la mandatul dela Ugra. Nici nu s'a întâmplat încă această renunțare și se și ofer o sumedenie de candidați.

Partidul guvernamental va candida pe prietenul lui Tisza, pe proprietarul Bölönyi József. Alții susțin, că Tisza va propune candidatura popii Deseanu din Vascau, ca să-i cîștige părintelui Mangra un satelităuș probat.

Își va încerca norocul la Ugra și Barabás Béla, care a rămas fără mandat. Își revendică însă cercul acesta și fostul deputat kossuthist Dr. Halász Lajos, care fusese ales la 1906 în acest cerc, dar acum n'a mai îndrăznit să candideze împotriva lui Tisza. La mandatul dela Ugra aspiră însă și kossuthiștii Szatmári Mór, căzut la Mărghita, publicistul Pap János din Orade, care candidase împotriva lui Tisza dar s'a retras în ziua alegerii, și justhiztul Farkasházi Zsigmond, căzut la Alcsúd.

Citeva ziare unice și că partidul național român va candida pe d. Dr. Iuliu Maniu...

Cinste politică.

Deputatul cercului Vaț, Preszly Elemér, ales cu program justhizt, a adresat alegătorilor săi o scrisoare deschisă în care le aduce la cunoștință, că lasă d'n partidul justhizt, fiindcă acest partid amenință să facă obstrucție.

Cludate noțiuni de cinste politică va fi având și Măria Sa de Preszly.

Mandate contestate.

Președintele clubului parlamentar al deputaților naționaliști, dl Dr. Teodor Mihalyi, a declarat unui redactor dela »Az Ujság«, că alegerile dela Orăștie, unde a fost ales Dr. Farkas Pál față de Dr. Aurel Vlad; alegerea dela Vinț unde a fost ales Dr. Meyer Ödön față de Dr. Iuliu Maniu, și alegerea dela Ighiu, unde a fost ales Szász József față de Dr. Alexandru Vaida Voevod vor fi contestate prin petiții.

Partidul va denunța în același timp o serie de abuzuri electorale săvârșite de organele administrative și va cere pedepsirea păcătoșilor.

Scrisori din Paris.

Cometa a dispărut. — Tolstoi și Franța. — *Anatole France la Sorbona.* — *Edmond Rostand pe scenă.*

Cometa, faimoasa cometă a lui Halley care până mai săptămânile trecute ne-a îngrijat atât de mult dar de care ne bătem, joc acuma ca de ceva care nu ne mai poate atinge — cometa s'a depărtat de noi și zboară în adâncimile albastre, lăsând pământul neclintit, și pe oameni cu bucuriile, suferințele și păcatele lor.

Cu bucurii puține, cu suferințe mai multe și cu nenumărate păcate. De ar fi cometa o ființă însuflețită care să cugete și să prictească, cât s'ar mira ea, uriașă, de cât rău a îmbibat sufletul minusculei om.

E rău omul, n'o putem ascunde scelerat, de te întrebi cum de începe zime în inimioara lui.

N'avem, zău, nevoie de cometă ca să dească omenirea; avem noi înși de distrugem unii pe alții. Când un om altul murmurăm cu răceală cuvântul tem atât de obișnuți cu crimele, că osteneala să mai adâncim acest întreg toate astea, când un om ucide pe altul cește o lume, nici mai mult nici mai puțin cum ar face o cometă — dacă ar veni.

Mă gândeam la toate astea și la meta citind în gazetele parisiene de azi dimineața din urmă faze ale procesului asasinării Gonin. Doamna Gonin, o biată bătrână de zeci de ani, a fost ucisă astă lărnă de fer pe care-l luase ca să se rețină la Fontainebleau la Paris.

Asasinii ei, doi la număr sânt soții mei lor e Graby și Michel. Scopul crimei fost furtul. De o scelerateță fără de șeză zerabili au zdrobit capul victimei lor, cu de cizme; apoi au aruncat trupul pe șosea creadă lumea că doamna Gonin a murit simplu accident.

Ei au fost judecați de tribunalul militar și a condamnat ieri, pe Graby ca să fie împus pe Michel la douăzeci de ani de ocar.

Cazul lor a stârnit mult sgomol și a pe tapet chestia apașilor în armata franceză Soldat sau civil, omul e rău din fire, crud din cale afară.

De aceea am citit cu multă melancolie soarea, publicată în ziarul parizian »Comptoir« și adresată de blândul Tolstoi, traducătorul din Paris. E vorba de piesa »Baricade« de d. Paul Bourget și în care autorul stă pe toți burghezii cari suferă de pe urma războiului, să răspundă la revoluțiunea lor prin tra-revoluțiune. Sfatul e adresat mai ales reindustriai și al căror lucrători, pretențioși și năruși, nu o mai conțenesc cu grevele. Pe văzut o și noi jucată la Paris — romancierul a celui o numai și își spune cupântul, după are obiceiul să și-l spună în orice chestie cială care îl interesează.

La drept vorbind, nu însăși piesa de Bourget e obiectul scrisoarei lui Tolstoi, ci lemica la care a dat loc această piesă dinți.

E lesne de înțeles că ziarele conservatoare din Franța s'au grăbit să-l aprobe din război pe autorul »Baricadelor«, în vreme ce foile republicane și cele din extrema s'angă nu iată aceiași părere. Marele scriitor rus a utărat mare atențiune aceste polemici... »dar — el cu melancolie — cu toate, că de o car perfectă, spirituală și de o eleganță impozantă autorii articolelor de ziare sânt de un eg evident. Pe ei nu-i preocupă decât interesea castă și decl, propriul lor interes, și în gând al lor nu se adresează omenirii suferințe în general, celor năpăstuiți, adevăraților marșvieții...«

Câtă dreptate are duiosul Tolstoi și că însângerată o fi marea sa inimă de căte război aude. Un lucru mă mira însă și îl spun, că venerațiunea pe care o am pentru acest om imens: cum se poate ca el, autorul lui »Și pace« și al »Anei Karenina«, el, care sufletul omenesc până în cele mai ascuțite țuri ale sale — cum se poate, zic, ca nu-și de sama că omenirea așa a fost și ar fi în totdeauna, cu aceleași instincte egoiste, crude, pe cari le fardează căteodată pe cari nu le schimbă nici odată? Cum de își închipue apostolul dela Nord că există de virtute sânt de cele mai multe ori tuoase și nu pot fi imitate decât de aceiași suflete sânt predispușe la bine prin simpatia perament? Că un avar, un criminal, un om își pote schimba cel mult părerea dar nică purtarea? Că nici sacrificiul supra-uman al dului Christos n'a reușit să curețe sufletul nesc de egoism și răutate?..

O ploaie de noutăți literare în ultimele zile Paris. Să începem cu cei mai înștiri. France a vorbit mai alaltăieri la Sorbona, numeroșilor studenți ce l ascultau cu pusegura celui mai înțelept dintre fațelepși de...

vorit cuvinte de pace, dulci ca mierea. Ce n'a găsit autorul lui »Crainquebille« să vorbească într-un timp relativ scurt? Cu blândețe și profunzimea ce-i sânt proprii, maestrul a propovăduit pacea, pacea și iar pacea. El s'a ridicat, tot cu blândețe, împotriva asupririlor de tot felul, a războaielor, să fie bună și îngăduitoare. El s'a adresat mai ales tineretului »Viața omenească așa de scurtă« — a spus el — încât nu trebuie pierdut timpul. Nu vă pierdeți vremea făcând răul — răul cere multă trudă și pricinuște atâtea suferinți. Faceți binele — binele e ușor de făcut și el vă umple sufletul de lumină. Răpuneți războaiele dintre oameni, purtați pretutindeni numai cuvinte de pace. Fiți liniștiți și înălțați la comita de orice fel din inimile voastre. A fi lacom înseamnă a crea războiul, și a fi războinic înseamnă a fi crud, mai rău ca o fiară.

Iată ce a vorbit înțeleptul. Cel mai subtil artist sceptic a devenit de câțiva ani încoace un apostol al justiției sociale. De sigur, multe ziare conservatoare îl atacă, cu mult respect însă, pe Anatole France socialistul. La Nord însă, în brunoasa Rusia, cel mai bătrân scriitor al vremii noastre și unul din cei mai geniali romancieri ai omenirii, zimbește cu bunătate. Apostolul Tolstoi trebuie să fie mulțumit.

Un alt scriitor francez nu mai puțin ilustru, dar a cărui celebritate e mai puțin clasică, în schimb însă mai mondenă, a vorbit și el în public: în ziua de 4 Iunie. A vorbit, cu cuvântul, și a recitat cu vocea-i caldă și nuanțată, cu răsunătoare măiestrie, o poezie inedită, pe scena teatrului Sarah Bernhardt. Așeză mari, de toate culorile, împodobeau cu săptămâni înainte străzile Parisului, purtând în mire mari minime magice a lui Edmond Rostand. Căci de când e vorba...

Într-un zădărnici al lui *Chantecler* a vorbit și năvăliu cu săptămâna în fața ei, a gîngăș publico-pantazan: a studenților de la Universitatea Aradului, pe care o dirigează dna Adolphe Bissson. Enthusiasmul a fost de nedescris. Suavele măști ale elegantelor și grațioaselor studente au acoperit pe maestru cu roze și cu mărgăritare. Dna Edmond Rostand, aclamată cu dor, a fost silită să împănașească triumful soțului ei. Ilustra părăche a fost literalmente acoperită de flori. Și dulcile voci femeiești aclamau, aclamau... Ce frumoasă e gloria!

Alegerea din cercul Moravița.

— Bănat. —

Alegerea avut loc la 1 Iunie. Cercul electoral are 26 comune cu 2481 alegători, dintre cari vre-o 1280 români, restul sîrbi, șvabi și unguri.

La alegerea dela 1 Iunie au votat pentru Dr. C. Brediceanu 907, între cari 48 străini. Bar. Stojanovici 1126, între cari 218 români.

Insulețirea ne-a răpit. Duși pe arpile ușoare ale închipuirii, plămădită din sentimentul dragostei de neam, a dorului și idealismului curat, cu ochii ațintiți spre scopul înalt al unui viitor mai măndru, care trebuie să-l ajungem, am pornit lupta electorală și în cercul acesta amestecat: printre comune curat românești — ca pete negre pe un câmp alb — stau comunele nemțești și sârbești.

Cel mai bătrâni ai noștri erau cu multe rezerve, profețeau și cobiau a rău, căutau să oprească mișcarea, să stăm locului. Ne spuneau de perfidia și slăbiciunea străinilor șvabi și sârbi, cari ne făgăduiesc toate și apoi ne părăsesc fără rușine; ne spuneau de terorismul și corupția administrației politice, care va zădărnici lupta noastră — dar înzădar! Tinerii cu focul sfânt, nu-

trit de speranțe aurite, de nizuința frumoasă a creșterii politice ce trebuie s'o dăm poporului, îndemneau cu toată tăria: Înainte la luptă! Și bătrânii au fost copleșiți de focul tinerimei: lupta s'a declarat.

Îndată după conferința dela Sibiu, s'au adunat alegătorii din cerc la Verșeț. Vorbirile domoale, reci și pline de îngrijorări ale bătrânilor s'au topit de căldura ce-a izbucnit din inimile tinerimii, căreia l-a dat expresie însuflețitul tânăr Dr. Avram Imbroane. Lacrimi curgeau din ochii multor bătrâni. Candidatura dlui Dr. Caius Brediceanu s'a făcut cu unanimitate.

Turneul tînărului și simpaticului candidat în comunele românești a fost o cale de adevărat triumf. Erau zile de sărbătoare, zile de revelație sufletească, cari au dovedit din nou ce popor brav, deștept și însuflețit e românul. Dragostea nemărginită pentru cauză și conștiința sa națională deșteptată, a spulberat orice îndoială în rezultatul luptei noastre: *învingerea morală ne era asigurată.*

În zile senine ca și în cele noroase, ba chiar prin ploaie reci și torențiale, poporul nostru primea pe candidatul său cu toată căldura, în haine de sărbătoare, cu ramuri verzi, cu convoaie măndre cu călăreți voinici, cu vorbiri, cu urale nesfârșite, cu arcuri de triumf, cu inscripții *bine-afl venit!* »totul pentru națiune!« și strălăscă Dr. Caius Brediceanu. Enthusiasmul creștea din ce în ce mai mult. Începând în comuna *Gălnițiu* și continuând în celelalte comune — unde s'au desfășurat în mod special în comunele *Ștefan, Jibou, Sălița, Vovodra și Coștei*, primirea era tot mai frumoasă și sărbătoarească!

Dar ce folos de a învingeri noastre morale prin purtarea vreunice și rezonanță în mâinilor noștri?

Știam că fără ajutorul nemților și sârbilor lupta era percută, căci la câteva comune românești nu puteam conta, ca *Clopodia* și *Latunaș*, strănse în ghlarele căpăilor Wekerle, Manassy și a baronului contracandidat Stojanovics. Mai țineam și la împrejurarea că să vor mai găsi uscături și în celelalte comune verzi-românești, a trebuit să solicităm ajutorul fraților nemți și sârbi. Tânărul inteligenții din Verșeț, în frunte cu candidatul partidului german-naționalist, inginerul Reinhold Heegn, d-nii: Georgevic, Dr. Singer, frații Scherter, Hauser și Adler, apoi redactorul Wetzel, ni-au sprijinit după putință. Acest sprijin însă a fost paralizat de întervenirea căpitanului orășenesc din Verșeț Dr. Markovics, a arhimandritului sârb din Mesici, Dr. Dimitrievic și a ovreului Holländer, cari au umblat pe urmele noastre în toate comunele străine, câștigând în favorul lor pe nemții și sârbii pururea oportuniști și gata de-a merge cu cel mai tare și cu cel ce dă mai mult!

Astfel era starea și situația în cerc înainte de alegere.

Președintele de alegere Duptza, pronotar onorar în Timișoara, un ucenic a vestitiului Ioanovics — voivoda Țiganilor și spalma cânilor din Timiș — acum comite-suprem, a dat înainte de alegere cu câteva zile un ordin revoltător de ilegal, prin care dispune ordinea mergerii și intrării alegătorilor în Moravița. Alegătorii noștri erau siliți să fie la sediul de alegere cu o zi înainte, adecă în preseara alegerii până la 7 oare seara.

Dela acest timp începând numai era ertat să între cineva în Moravița decât dela 8 oare dimineața — în 1 Iunie — și atunci însă nu în grupe (!) ci numai singuratici, pe când partidul contrar avea intrare liberă, ori când ar fi voit în ziua de alegere, spre gloria mult trimblătatului liberalism maghiar.

Eram în clar cu situația, știind și cunoscând de ce sânt capabili conducătorii acestei alegeri. Să arăt un caz caracteristic:

În ziua fatală, când contracandidatul nostru baron Stojanovics a mers în comuna Marcovăț să-și spună vorbirea de program — că »mănâncă pită și bea apă ca paurii« însoțit de pretorele cercual — de curând ales și care s'a dovedit în scurtă vreme de un pașă veritabil — Korossy, n'am putut crede că în veacul al XX-lea să poată exista ființe omenești — cu pretenții de cultură — lipsite de atâta simț bun. Și anume după ce gloanțele jandarmilor culcaseră la pământ în și-roale de sânge pe trei voinici români — cari n'au făcut aliceva decât au aclamat pe candidatul nostru Brediceanu, un nume care irita și enerva urechile domnilor — neamurile și sătenii au dus pe un mort cu forța la casa comunală și l-au pus acolo jos. În grabă trimiseră după preotul român Stolan, ca să liniștească oamenii. Preotul cu lacrimi în ochi roagă pe credincioșii săi să se împrăștie în pace, ca să revite o nouă vărsare de sânge. Apeul preotului are răsunet, oamenii să duc la casele lor unii plângând, alții strâng în pumnii — căci erau cu mâna goală și...

...ermesării Filip... — ducând cu ei și pe... mori. După aceea se fac domnișii Scot o masă înaintea casei comunale și aici afară. În mijlocul satului cuprins de pace și durere după cei morți și răpăscari între înocenții tinerilor, apeul copillor și plânsul bătrânilor, ei ciocnesc pâharele și beau... și beau... și chefuesc... satisfăcuți de isprava săvârșită. O! Doamne atâta lipsă de simț!... *Ca între canibali!*

Scena aceea pare o poveste, ea însă e crudul adevăr, pe care l'au văzut și-l pot mărturisii oameni de cinste și omenie din satul nefericit!

Ordinul lui Duptza urmărea scopul îndoit: de-a opri pe mai mulți alegători ca să vină cu o zi înainte la locul de alegere și venind să ne poată număra alegătorii. Le sta astfel la dispoziție o noapte întreagă și o zi ca să lucre cu tot aparatul de care dispun. Cel dintâi scop l'au ajuns numai în parte la alegătorii străini — nemții și sârbii — n'au venit și astfel au putut în dragă voie să-l câștige prin mijloacele lor bine-cunoscute. Al doilea scop l'au ajuns deplin. În preseara alegerii știau până la unul câți alegători români sânt adunați în tabăra noastră.

Românii noștri, scumpul noștri românași, mândria și fala noastră s'au făcut datorința. Ei au venit cu resemnare de eroi, treji, cumiști, liniștiți, înfruntând toate ispitele și amenințările, toate momenile și toată teroarea, admirați de străini și adorați de-ai noștri, au venit cu preoții, în multe locuri și cu învățătorii și în unele locuri, ca în comuna Coștei, cu întreaga antiste comunală — firește fără notar! — în frunte!

Intrarea alegătorilor noștri în Moravița a fost impozantă. Te revolta numai vederea jandarmilor călări cari conducerea și închelau convolul.

Guleri
și
Manșete.

Numai calitate bună.
Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi

Impozant convol prin numărul trăsurilor fără sfârșit în care ședeau românii noștri tăcuți, îngândurați, par'că mergeau la... judecată. Numai când ne vedeau pe noi, cari eram acolo să-l primim și să-l conducem la locul destinat — afară în câmp liber, unde aveau să petreacă o noapte întregă — își descopereau capul și ne salutau cu un cuvântios »trălască! În fruntea convoiului, pe margini și la închelare mergeau jandarmii călări cu săbille scoase, par'că duceau captivi sau ostatici dintr'un război, sau făcători de rele, sau criminaliști prinși în flagrant, spre al duce la locul de osândă. Nu, aceștia nu puteau fi alegătorii liberi, cetățenii al unui stat constituțional, cari aveau să-și ecerțeze cel mai mare și sfânt drept al lor: dreptul de alegere, pentru a trimite în numele lor reprezentant în parlamentul țării. Nu, aceștia nu-ți făceau impresia oamenilor de treabă, cari cu sudoarea muncii lor, susțin întreg aparatul de stat, ci-ți făceau impresia celui convol trist de deportați, osândiți la munca silnică pe stepele Siberiei.

Și în acest convoi liniștit, în care românul vorbește, viol și glumește, dela fire, românul însuși, era dus într'o tăcere neîntreruptă, dar din când în când se auzea numai vorba sunătoare a însoțitorilor împănăți, câte-o sălbatică injurătură: »... oláh istenit!«.

După o noapte petrecută afară — cu mici incidente de escortare a celor »periculoși« a »afătorilor« nesuferiți — vine o zi de teroare. Se că comanda intrării la locul în fața urnei. Nu era ertat să meargă decât câte patru în șir și în ordinea cea mai severă, căci val... cel ce ar fi... din șir, jandarmii... să se joace cu sabia!

Bărbații noștri de încredere: Ion M. Roșiu și Dr. Iuliu Coste la I comisie, Dr. Aureliu Novacu și Avram Corcea la II comisie, abia pot obține câteva insignii »passé partout« pe seama alor 5—6 înși, între cari Dr. C. Missits (Lipova), Dr. Luc. Gheorghievici (Recaș) și Dr. Tit Mălaiu (Biserica-albă), pe când în tabăra contrară fiecare scriitoras avea insignii! Și ce insignii pe seama noastră: bandă roșie-alb-verde, împodobește brațul românilor noștri frunțași — pe reverendă stătea de tot mândru — de să uitau bieții români a milă goală!

Ai noștri mergeau în ordine exemplară la urnă, după alfabet. Au dat 907 voturi. Intre aceștia abia 18 nemți și 30 sârbi! Ceialalți, cari până în ultimul moment ni-au făgăduit — s'au dus în tabăra contrară!

Dincolo chiot, larmă, sbierături răgușite de băutură, disordine, gâlceavă... și nici o admoniție măcar din partea căpitanului de infanterie dela armata comună — atât de urgentă din partea neașilor unguri, căci dela căpitanul husarilor ungurești și a comandatului jandarmilor nu puteam aștepta noi decât atac!

Husarii ne stăteau în față — având la spate o uliță goală, largă, cu porțile și ușile încuiate. În dosul uliței acesteia stăteau iarăș scutiți și gata de atac jandarmii pedestri și călări, puși, firește pentru a susține ordinea între alegătorii noștri!

O scenă teribilă s'a petrecut pe această uliță cu Dr. Avram Imbroane, care a scăpat ca prin minune de a fi călcat în picioarele cailor și lovit de furiosul jandarm care-l escorta pentru-că a agitat — pe ulița goală!

Ei au strâns 1126 voturi. Astfel au avut o majoritate de 219 voturi.

Ni-au învins prin teroare — dar nu ni-au înfrânt! Invingerea morală e a noastră! Și pe aceasta sântem mândri!

Băile de aur „Harcourt“ și preoțimea română din Brad și împrejurime.

Au trecut două luni, de când se pornise prin jurnalele ungurești, în legătură directă cu furtul de aur dela băile nemților din Brad, o agitație îndreptată tendențios contra preoțimei noastre, care »îndeamnă muncitorii să fure«. (v. »Aradi Közlöny« Nr. 72, »Budapesti Hirlap« Nr. 79 ș. a.). Oameni desinteresăți și presa noastră, simțind nedreptatea, au sărit atunci întru »părarea preoților, numind pe cel mai desaproape îndatorăți să spele pata de pe întreg corpul preoțesc (v. »Tribuna« Nr. 67).

Alarmată în cauză o jumătate de țară, credem că nu-i de prisos să amintim acuma, deja în a unsprezecea oară, ce s'a făcut pentru vindecarea ranei cangrenoase.

Unul dintre preoții calomniăți a dat cazul în vileag în »Libertatea«, încheind cu o umilință mai mult decât duhovnicească: »Deocamdată atât!« și înghînd una strașnică în așteptarea celorce vor să vie. Ceialalți, ori poate și cel cu »atât«, s'au sfătuit cu domnul protopresbiter traclual, să meargă supt conducerea acestuia la directorul băilor (!!), pentruca — horribile dictu et factu — »să ceară deslușiri«, adică să mai lungiască povestea lui Cocoșu-roșu, lăsând astfel pe fideli cititori ai folilor calumniatoare în credința tare, că popii valahi sânt hoși. Să vedeți însă pozna! Hotărîrea aceasta adusă într'un moment de d-agoste creștinească moale la superlativ, încă nici până azi nu s'a dus la îndeplinire...

Nu cumva vreau domnii, pe cari se pare că i supără atât de mult strigătul nostru de sinceră indignare românească, ca vremea să facă și afacerea asta — baltă... director Dr. Buch... și văzând în urmă stăruința neserioasă a noastră în afaceri de onoare, își va fi zicând: »Sânt sau lași, sau hoși«. Și-și va întregi astfel cunoștințele, ce le are despre poporul nostru, cunoștințe, cari numai favorabile nu ne pot fi, cunoscute fiind ideile celor ce-l încunjură pe d-sa. Și acesta este un moment destul de însemnat, căci dela d. director atârnă îmbunătățirea sorții celor 4—5 mii de muncitori români.

Prețindem dar în numele cinstei noastre naționale dela d. protopresbiter V. Damian, ca punându-se în fruntea deputației să facă măcar atâta, cât au hotărît cu multă indulgență. Și, folosindu-se de ocaziune să roage direcțiunea băilor, să contribuie la complectarea gimnaziului din Brad și societatea de supt conducerea sa. Școalele civile de stat din Brad sânt subvenționate anual cu câte 200 cor. de către societate, avem dar tot dreptul să cerem și pentru gimnaziul nostru public barem atâta, știut fiind pe de o parte, că institutul nostru împlinește aci o misiune culturală patriotică, pe de altă parte fiind muncitorii societății băilor de aur aproape toți români.

Spre orientarea preoților noștri înținem să amintim, că un preot bătrân romano-catolic, auzind despre »calomnierea preoțimei«, în zeul de a învăța minte pe cel vinovați nu s'a liniștit până ce nu s'a convins, că nu-l vorba de preoții confesiunii sale, ci apriat de cei români.

Mai traducem aci unele cuvinte, ce le-a publicat în legătură cu afacerea falmoasă un inginer diplomat în n-rul 81 din »B. H.«: »Și plata rea a muncitorilor e o cauză a furtului de aur. Pe lângă un amărit câștig lunar de 30—40 cor. îl șilesc oaracum pe muncitor să fure«. — »Comunicatele cari se referesc la împrejurarea că pentruce degenerază muncitorii băilor societății Harcourt, sânt lucruri, la cari e făcut atent publicul nostru de ani îndelungași de cătră foi de specialitate. Partea cea mai mare a muncitorilor nu pier de acela, ci de oflică, care e urmarea nutririi rele, a muncii grele din baie. Așadară nu-l trebuință de legi excepționale, ci de scaldă. de o localitate de îmbrăcare și desbrăcare, de un trai demn de un om și atunci va înceta furtul de aur și fără dispoziții excepționale«.

Corresp.

INFORMAȚII

A R A D, 15

— Ziare românești înaintea cătorior ungurești. »Telegraf« anunță, că i-a intentat proces de rului »Lupta« pentru un articol acest ziar supt titlul »Dibuiți care se cuprindea un atac violent »Telegrafului«.

Regretăm cazul, care nu ne cinste, ca ziare românești să a... el înaintea judecătorior ungurești.

— Subscripția pentru victimele garia. Frații Mircea, cunoscuți cor... București, mult prețuți pentru sentințele românești, au săvârșit o faptă națională: buie pomenită cu deosebită cinste. De... călăt, cu prilejul botezului unui fiu... Radu Nicolae Mircea, suma însemnată... mie lei în lista de subscripție a »C... mânilor de peste munți« pentru victime... nești ale alegerilor din Ungaria.

— Alegerile și armata. Cu... dentul din Budapesta al ziarului »... furter Zeitung«, aduce știrea de... toată încrederea, că la alegerile di... ria au fost mobilizate nouă compa... mată: 220 de companii de infan... 168 de escadroane de husari. Acea... cerire »pașnică« a țării prin guvernul... Tisza, a costat visteria statului 170... coroane, fără celelalte cheltueli, ale... lor așa zise »constituționale«, că... au fost consumați exclusiv de... fie, du-se în cheltueli de transp... alim...

— Dela alegerile din Caraș-Severin... tim în »Drapelul«: Relativ la alegerea... goj se colportează știrea, menținându-se... năcitate, că preoții aderenți lui Plosz, ve... alegătorii de pe Bega, au fost aduși... nele de vite, adică acele vagoane unde... ciunea statului scrisese cu roș: »40... lónak«. Ori cu câtă verosimilitate se spu... nu ne vine să credem. Preoți români... de vite! Ar fi culmea scandalului. Din... cari au votat cu Plosz știm pe Micu... Miloș din Bara, Popovici din Fădima... vici din Călciova, Rosa din Leuceșuși... din Ezeriș pe care nu-l cunoaștem. A... fie venit în vagoanele de vite? Ar fi... Hazli lugojeni spun, că numai nasur... deau pe la răsufători, fiind ușile plumb... să nu scape nici un alegător.

Tot »Drapelului« scrie: Marți seara, în... alegerilor, venind dinspre Bulci la... fost oprit și șicanat de jandarmii... fața oficiului pretorial d. Petru de... deși călătoria sa nu avea nimic de... alegerile.

— Omor politic în Caraș... Supt acest titlu înregistrasem și... publicată de ziarele ungurești că la... un țaran român ar fi săvârșit un omor... Acum ni-se comunică, că lucrurile... trecut în comuna Obreja.

Un român năcăjit, cerându-și... cari avea lipsă și pe cari notarul... stit de altfel, din anumite motive... să-i dea, deși competeau pe bun... românului, acesta năcăjit a tras... l-a vîrît în notar, care cu rana gra... adus în spitalul din Lugoj unde... operat cu succes. Din acest act... răsunare ovreiașii »corespondenți... atentat politic. Despre notarul... spune că bătea pe români cu pal...

CONCURS

Direcțiunea institutului de credit economii „Mureșanul” societate pe acțiuni în Mariaradna publică concurs pentru ocuparea postului de contabil.
 Dela recurenți să cere:

1. Să fie absolvenți de vre-o școală comercială superioară.
 2. Să poșadă pe lângă limba română, limba maghiară și germană în vorbire și scriere.
 3. Atestat despre conduită neesimulabilă.
 4. Să aibă praxă bună în toate operile de bancă și în special să fie capabil a conduce independent contabilitatea și a incheia bilanțul. Salar fundamental Kor. 1600, de cvartir Kor. 320 și tantiema anuală. (circa 180-200 cor.)
- Recursele să se înainteze până la 15 Iulie iar postul va trebui să se definească definitivarea va urma după un termen de probă.

DIRECȚIUNEA.

**CRUMUȘETA
 CĂMĂȘI
 CĂMĂȘI**

în cel mai scurt timp prin întrebunțarea preparatelor:

Olluchievich Kristalin

nu conține nici grăsime, nici stearină și alte substanțe vătămătoare feței. Aceste preparate sunt fructul plantelor, ele se absorb și peste zi, dau pielei frumusețea și juvenila, contra verucilor și a altor pete a le pielei este remănea numai Olluchievich Kristalin. Este cel mai sigur emvelm.

Olluchievich Kristalin pastă de dinți :: albă preparată din plante, nu conține nicăm lăsa un gust displăcut în gură.

Olluchievich Kristalin
 Creme 1' K
 Puder 1' K
 Săpun 1' K

Pasta de dinți — 50 fl. —

Se poate comanda direct prin:

Olluchievich Kristalin, Budapest
 VIII., Baross-u. Nr. 91.

Anunț

cancelaria subscrișului află imediată

2 tineri, deplin vârșaji

operile notariale. Condițiuni foarte favorabile, reflectanților le voui comunica ui-

(u.p. Zalatna.)

Traian Radu
 notar cercual.

Atrag atenția onoratului public asupra atelierului meu de spălătorie și colorare chimică existent de peste

50 de ani

cea mai veche în ramul acesta. Serviciu ireproșabil. — Prețuri conv.

FEICHTINGER J.
 Kolozsvár
 Str. Paris 5. Telefon

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboșeală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos. Ziarul nostru roagă pe onoratul public că la cererea prețurilor curente sau la ori-ce cerere sau cumpărare să se provoace că adresa firmei a cetit-o în ziarul „Tribuna” din Arad.

MAGYARI LEVE

văpsitor de haine, curățătoare chimic, prodenie, etc. pentru spălătorie etc. în ALBA IULIA, Szecsenyi-u. (Magyar Leve). Primește curățiri licioase și fine, curățire de trusouri, albitori de desupt, de masă și de pat, perdoie și ori-ce lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și cloșitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdoie, dantele etc., cu prețurile cele mai moderate.

CUMPĂR în ori-ce cantitate romonițe, flori de tei, flori de friguri, rădăcini și frunze de mătrăgună, flori de soc fie verzi, ori uscate și Gândaci de Mai.

Farmacia lui SZOKOLY SANDOR, Arad (vis à-vis de biserica sârbească).

CANARINI

Cele mai frumoase cântărețe moderne ce cântă ziua și la lumină. Cântăreață tinăară 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renunimile canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Onătoare 1, 2, 3 și 4 fl., după soia. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine măi-mușe și câini de soiu se capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru ajungerea comandelor la los în viață se garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
 Oradea-mare-Nagyvárad.
 Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

ANUNȚURILE

se primesc cu prețuri moderate la administr. „Tribunei”.

Ministerul Finanțelor.
 Direcțiunea Comptabilității Generale a Statului și a Datoriei Publice.
 Datoria Publică.

Nr. 21165.

19 Mai 1910.

Publicațiune.

A 9-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 4% amortizabilă din 1905, împrumutul de Lei 100,000.000 se va efectua în ziua de 18 Iunie / 1 Iulie 1910, ora 10 a. m. în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulament publicat în „Monitorul Oficial” Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri pentru o valoare nominală de Lei 604.500 proporția următoare:

21 titluri de câte 5.000 Lei	105.000
73 „ „ „ 2.500 „	182.500
151 „ „ „ 1.000 „	151.000
332 „ „ „ 500 „	166.500

577 titluri cu valoare nominală de Lei. 604.500

Publicul este rugat a asista la tragere. Directorul Comptabilității Generale a Statului și a Datoriei Publice. D. Vbrevlu.

Aplicarea curentului galvanic uniformă cheamă
Putere și viață

pentru organismele slăbite. Savanți și somități medicale su t azi de acord asupra faptului că prin

curentul galvanic avem la dispoziție un mijloc prin care se poate cura cu reușită: slăbirea generală a sistemului nervos, reumă, neurologie, perturbările stomacale, insomnie, durerile de cap, tot felul de slăbiri a nervilor, anemia și orice boală femeiască. Vrei să cunoști acest interesant sistem de cură? La dorință îți trimitem în plic

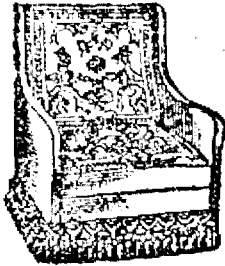
gratis și franco, fără orice obligament, cartea noastră și cu siguranță ne

vei fi recunoscător pentru aceasta lectură interesantă și prețioasele sfaturi ce conține aceasta carte.

Institutul de ordin med. Electro-Vitalizer, Budapesta, Semmelweis-u. 4. fetelemelet 51. Ordinează: peste săpt. dela 10-1 și dela 3-6 ore. Dumineca și în zile de sărbători dela 11-1 oră.

Cupon pentru o carte gratuită.

Cătră
 Electro-Vitalizer Inst. de ord. med. Budapesta, Semmelweis-u. 4. fetelemelet 51.
 Binevoști, vă rog, a-mi trimite o broșură din lucrarea d-v: „Tratat despre electrografia modernă”. Gratis și franco.
 Numele
 Comuna
 Județul: comit.

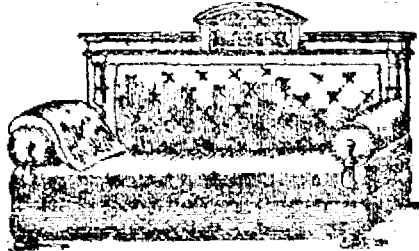

:- In atenția celor ce cumpără mobile. :-

Horger & Kepp

magazin de mobile, atelier pentru covoare (tapețier) decorații în Sibiu-N. szeben, Reisperg. 27.

O singură încercare vă va convinge despre ieftinătatea tuturor articolelor cumpărate la noi. Conștiințiozitate și serviciu prompt. — Cel mai bun lucru de cumpărat. Prețuri ieftine.

Nr. Telefonul 275. — Nr. Telefonul 275.

VAS és Tsa

ARAD, piața Boros Béni nr. 6.

Își recomandă

materialul de edificat

prima calitate, atât var măcinat și în bucăți, cât și gips de Kőbánya. — Depozit permanent de orice soi de țiglă, cărămida presată și împletituri de creștie pentru tencuit tot felul de articole din ciment; ca canale, plăci, ghisdele de fântani etc. etc.

Se angajază cu

parchetarea clădirilor

vechi și noi

pe lângă prețurile cele mai convenabile.

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 818. —

Atelierul special de reparat
al renumitei firme:

SCHMEREKE

— Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzină, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzină și ulei brut și Arlapuri p. trierată. Bastimente cu benzină, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiță. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articole tehnice. Filte magnetice. Unsoar. Material de condensare. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cerefi catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios — Telefon pentru oraș și comitat Nrul 818. —

Am onoare a atrage atenția p. t. publică a văleii de croitorie pentru domni

inokai Tóth Lajos

conducător șef Vass János, iunior, cea mai bună prăvălie în branșa aceasta, asortată cu cele mai bune și variate stoffe, fabricate engleze și franceze.

Se efectuează comenzi pe lângă p. ț. covoare mai splendidă execuție, din stoffele cele mai bune.

Reputația prăvăliei mele fondată în 1879 o asigură o bună garanță pentru a putea satisface și cele mai răzvrățite cereri.

La dorința specială a p. t. clientele se vor pune la dispoziție colecții de modele, eventual reprezentantul în Sibiu în persoană la cei interesați, atât în loc, cât și prin poștă.

Cu deosebită stimă:

inokai Tóth Lajos, croitor
Arad, Palatul Neumann, Piața Andrásy

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

B-A-N-I

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4 1/2, 5% și 5 1/2%, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație și interese corespunzătoare până la valoarea cea mai mică.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipativ se pot face de întabulare, convertes datorile de interese.

== Rezolvare grabnică, serviciu prompt ==

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumut

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa poștală)
(Lângă filiala Poștei.)

Prizele se pe lângă onorariu acuzatori de încredere și demni în încredere.

Fabricație proprie

La o haină de primăvară sau vară se cere

un cortel elegant

și modern sau un

en-tout-cas

Firma:

Th. Schmid

Sibiu (Nagyszeben) Reispergasse

ofere cel mai bogat asortiment de modele admirabile și moderne frumoase, în execuție solidă, pe lângă prețurile cele mai ieftine. Serviciu solid. Reparaturile se fac ieftin și prompt.

Comenzi prin poștă prompt.

648

ATENȚIUNE.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde a-ți cetit aceste anunțuri.

Prospect de prețuri pentru produsele de primăvară a „asociațiunii pantofarilor din Arad”.

Botine pentru femei:
 Pantofi din păslă fl. 1.50
 Pantofi de piele de vacs dela . . . 2.— in sus
 Botine Regate . . . 2.80
 „ chevreux 4.50
 „ vacs cu șiet dela . . . 3.60
 „ chevreux cu șiret . . . 5.50
 „ de vacs cu nasturi . . . 4.80
 „ chevreux dela . . . 6.50

Botine pentru bărbați:
 Cu țug simplu, piele de vacs fl. 3.30 și fețe 4.—
 Bergsteiger din piele cu lustru . . 4.80 in sus
 Cu țug simple ușoare ca un fulg p ntru bolnavi dela . . . 5.—
 Bergsteiger de chevreux . . . 6.50
 Cu țug piele de box . . . 5.80
 Bergsteiger piele de box . . . 6.20
 „ chevreux bună dela . . . 7.80
 Pantofi de chevreux . . . 5.—

Ținem în deopziț totfelul de guete pentru copii. La comande din provincie să se edscrie urma piciorului pe o hârtie. Comande contra ramb. necorespunzând și inapoiate în care de 8 zile se schimbă.

Noul Nou!
Atelier de frizerie.
 Am onoare a aduce la cunoștința onor. public că **mi-am deschis un atelier de frizerie**, aranjat cerințelor celor mai moderne, în **Arad, Luther Márton-tér Nr. 1. (Casa Dr. Ioan Suciu).**
 Rugând binevoitorul sprijin al on. public sunt
 Cu deosebită stimă:
FOGARASSY PÉTER
 frizeur.
 Primeac vopsirea părului, cu prețuri ieftine.

Cea mai ieftină sursă pentru cumpărat

săpunuri
 pentru gospodărie, săpunuri de toaletă, parfumuri, și orice articole pentru spălat.

Luminări
 de stearină și ceară pentru biserici; e fabrica de săpun a lui

Lorencz Károly,
 Arad, Str. Forray p. Nadasdy.

una Sângeorgiul-român (Oláhszentgyörgy)
 (comitatul Bistrița Năsăud)

proprietatea apei minerale

HERBET

decubiderea sezonului

Băilor de bicarbonat
 și cloruri de sodă și potașă din

1 iunie până în 15 Septembrie a. c.

de beut, băi reci și calde, aer de brad, curit de vânt și pulvere. — Postă și stațiune telegrafică fonică aproape de băi. — Muzică. — Este îngrijit cătărie, bună, precum și de locuințe aranjate din nou cu prețurile moderate în localitățile băilor și jur. — Ultima ferată e în loc. — Informațiuni mai de aproape dela administrațiunea băilor din Sângeorgiul-român. —

Medicul băilor: **Dr. Andreiu Monda.**
 Sângeorgiul-român, la 1 Iunie 1910.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Să ne credeți
 că este în interesul D-voastră, dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”
 bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, cense rele sau moi, nu se găspac între ele. Pentru trăinicia fiecărei bucișii garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comande de 10 buc.
 Prețuri: 1 buc. 1.80 1.90 2.— 2.20 2.40 2.40 2.60 cor. una se dă rabat. —
 Comandele se pot face prin trimiț. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Lengyel Testvérek magazin de coase
 Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Picturi academice decorative proprii.

Adolf Gündisch
 văpsitor de chenare și auritor în

Saggasse 28. Sibiu-Nagyszeben. Bachgasse 8.

Se recomandă pentru văpsirea a orice fel de firme atât din lemn, ținichea sau pânză, cât și cele mai frumoase firme de sticlă, deasemenea primește renovarea și colorarea radicală a iconostasurilor, stranelor, tribunelor etc. marmorarea sau aurirea lor cu culori de aur veritabile, cari își păstrează fața. De-asemenea se primește pe lângă prețuri culante, — — restaurarea artistică a tablourilor vechi. — —

Comandele din provincie se efectuează prompt și conștiințios.

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI ARAD,
 Forray-utca Nrul 2.

Aduce la cunoștința onoratului public că au sosit

noutățile de primăvară
 în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri, cretoane, batisturi și multe alte articole cari nu se pot toate înșira.

Cea mai bogată magazie în articli pentru sfintele biserici și preoți

ÚSTŘEDNÍ BANKA

ČESKÝCH SPOŘITELN, FILIÁLKA V BRNĚ.

:: Banca centrală a caselor de păstrare boeme, ::

Filiála BRŮNN

primește anunțări spre participare la subscripțiunea prealabilă
a emisiunii a VI. de acții,

prin care capitalul societar al materiei se urcă

de la 15 la 25,000.000 cor.

Anticipațiile și orice plătiri à conto acțiilor optate
se fructifică până la emiterea aceloră, 1 Ianuarie 1911.

cu 4³/₄%

Tipărituri pentru anunțare la subscripțiune, precum și prospecte, cari conțin
pe lângă toate detaliile referitoare la noua emisiune și un tablou comparativ
care se refractează progresul și situațiunea economică actuală a băncii noastre, pri-
mește la dorință oricine.

DIRECȚIUNEA